Nejdříve mi dovolte poděkovat všem partnerům, kteří se na pořádání kulatých stolů podíleli. Velké díky patří Respekt Institutu, Sociologickému ústavu Akademie věd ČR, Nadaci Open Fund Praha, Velvyslanectví Spojených států amerických a Norskému velvyslanectví v Praze.

Ráda bych vysvětlila, proč jsem se rozhodla kulaté stoly iniciovat. O lobbingu se v ČR hodně mluví. Lidé vkládají tomuto zákonu velké naděje v boji s korupcí. Lobbing totiž vnímají jako jakousi kriminální činnost. Jenže lobbing je v demokratických státech naprosto legitimní nástroj. Lobbing přináší informace z terénu, ale může do politického rozhodnutí promítnout i individuální zájem. Lobbing může zlepšovat zákony a politická rozhodnutí. Existuje však i druhá strana mince. Může stejně tak způsobit velké výdaje veřejné správy, či státu. Problémy, které jsou s prosazováním zájmů spojeny, mají řešení v několika zákonech- v úpravě stávajících zákonů a případně ve vytvoření zákona nového. Obecně je třeba upravit prostředí pro schvalování zákonů.Cílem úpravy lobbingu by mělo být nastavení transparentního prostředí pro tvorbu legislativy a výkon některých exekutivních rozhodnutí.

Problémem v Čechách v oblasti lobbingu jsou podle mého názoru primárně:

pozměňovací návrhy -doporučuji u nich vypracovávat dopad regulace RIA, včetně dopadu na rozpočet. V historii parlamentu byl například ve fotovoltaických zákonů schválen pozměňovací návrh, který nás přišel na 400 mil Kč.

monopol na připomínkové řízení a netransparentní předparlamentní tvorba zákonů - Ovlivňovat zákony mají napřímo jen vybraní. Výjimkou byl zákon o VZ, který byl otevřen k celospolečenské diskuzi. Osobně uvažuji o tom, že by bylo dobré, aby zaregistrovaní lobbisté mohli například v jisté formě připomínkovat vládou připravovanou legislativu.

netransparentnost některých exekutivních rozhodnutí – velkou míru transparence již přináší v oblasti VZ novela zákona o VZ. Dále podle mého názoru je třeba zavést vyšší povinnosti zveřejňovat advokátní kanceláře, které například spolupracovaly s veřejnými orgány na vypracování zadávací dokumentace VZ, nebo zpracovávaly různé expertízy apod. Dále jsou velkou neznámou i poradenské subjekty, které například radí v oblasti čerpání dotací.

Problémy přináší i to, že profese lobbistů je celospolečensky nepochopená a mnohdy zbytečně odsuzovaná. Je tudíž třeba podle mého názoru legitimizovat i profesi lobbistů a zavést jejich veřejnou odpovědnost financování politických stran a volebních kampaní, skrz které lze také vyvíjet lobbistické aktivity odpovědnost úředníků (zákon o úřednících) a odpovědnost politiků, kteří musí mezi individuálními zájmy hledat zájem veřejný.

S jejich odpovědností souvisí tzv. problematika otáčivých dveří, tzn. když někdo pracuje ve státní správě např. na veřejné zakázce v určité oblasti, neměl by pak bezprostředně jít lobovat za soukromé subjekty, protože disponuje řadou informací, které mohou narušit volnou soutěž.

Naše kulaté stoly přivedly ke společné diskuzi akademiky, specialisty z jiných zemí (USA, Polska, či Norska). Společně jsme navrhli možnosti řešení otázky úpravy lobbingu, především jsme se soustředili na zákon o lobbingu, méně na úpravu dalších zákonů, které jsem zmiňovala. Navázali jsme na studie OECD ZDE , reagovali jsme na doporučení Rady Evropy ZDE . Vyslyšeli jsme tak například na hlasy ze společnosti, obzvláště Inventuru demokracie ZDE . Zmínka o užitečnosti transparentního lobbingu je i ve strategii konkurenceschopnosti z pera NERV, konkrétně prof. Mejstříka ZDE .

Zákon o lobbingu by neměl primárně trestat a zatěžovat lobbisty, měl by vnést větší transparentnost a zvýšit kvalitu přijímaných zákonů. Jsem proto pro registr lobbistů, kde by se měly registrovat ti, kteří profesionálně a nebo pro své firmy pracují konsistentně na tom, aby ovlivnili legislativu. Za registraci by měli mít i nadstandardní výhody. Například by mohli připomínkovat návrhy podobně jako Rada hospodářské a sociální dohody České republiky, která je také lobbyistou a dnes již tyto výhody oproti ostatním má. Lepší status mají dnes i jiní lobbisté, kteří jsou přímo zřízení zákonem. Jedná se o hospodářskou komoru, nebo agrární komoru. Osobně hodnotím kulaté stoly jako velký přínos k diskuzi o úpravě lobbingu.

Výstupy však ale považuji za jakousi paletu možných řešení. Výsledný zákon by podle mého neměl být ze začátku příliš restriktivní. Štafetu teď předáváme Ministerstvu vnitra, aby vyvážili ideály expertní skupiny s realitou, která bude prospěšná pro řešení problémů, na které narážíme, a vypracovala nejdřív analýzu, pak legislativu. Věřím, že naše závěry poslouží jako dobrý materiál s načrtnutím možných řešení. Jsem připravena spolupracovat s Ministerstvem vnitra i na dalších podrobnějších diskuzích.

Joomla SEO powered by JoomSEF